

Anonimizuota versija

Vertimas

C-221/24 – 1

Byla C-221/24

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2024 m. kovo 22 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (Švedija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. kovo 12 d.

Ieškovė:

Naturvårdsverket

Atsakovas:

UQ

SVEA HOVRÄTT (Stokholmo apeliacinis teismas) **PROTOKOLAS** <...>

<...> 2024 m. kovo 12 d. <...>

<...> <...>

<...> <...>

<...>

<...>

<...>

<...>

<...>

PAGRINDINĖS BYLOS DALYKAS

Atliekų panaudojimas pagal Atliekų vežimo reglamentą; Europos Sąjungos Teisingumo Teismui teikiamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą

SKUNDŽIAMAS SPRENDIMAS

2023 m. sausio 27 d. *Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen* (Nakos apylinkės teisme posėdžiaujantis Žemės ir aplinkos apsaugos teismas) sprendimas <...>

<...>

<...>

Pateikus ataskaitą, *Mark- och miljööverdomstolen* (Žemės ir aplinkos apsaugos apeliacinis teismas) priima nutartį.

NUTARTIS <...>

1. Pagal SESV 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl jame išdėstytų klausimų <...>.
2. Bylos nagrinėjimą sustabdyti, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priims prejudicinį sprendimą.

<...>

<...>

<...>

<...>

PRAŠYMAS PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas

2

Anonimizuota versija

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (Stokholmo apeliaciniame teisme posėdžiaujantis Žemės ir aplinkos apeliacinis teismas)

<...> <...>
 <...> <...>
 <...> <...>
 <...> <...>

Pagrindinės bylos šalys

Apeliantė: *Naturvårdsverket* (Švedijos aplinkos apsaugos agentūra)
 <...> Stokholmas

Atsakovas: UQ
 <...>
 <...> Umeo

Atstovai: <...>
 <...>
 <...>
 <...>

Įvadas

- 1 2022 m. rugpjūčio 26 d. *Naturvårdsverket*, kaip Švedijos kompetentinga institucija, Belgijos valdžios institucijas informavo, kad iš Švedijos į Kamerūną per Belgiją išvyko konteineris, kuriuo, kaip įtariama, vykdomas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006¹ (toliau – Atliekų vežimo reglamentas) neteisėtas atliekų vežimas. *Naturvårdsverket* paprašė Belgijos valdžios institucijų sustabdyti konteinerį.
- 2 *Naturvårdsverket* kreipėsi į UQ, kaip krovinio siuntėją, informavo jį apie įtarimą, kad konteineriu vykdomas neteisėtas atliekų vežimas, ir pareikalavo pateikti įrodymus, kad prekės nėra atliekos. UQ pateikė dokumentus, nuotraukas ir kvitus. Iš dokumentų matyti, kad krovinį, be kita ko, sudarė padangos, varikliai ir elektronikos gaminiai. Vis dėlto iš esmės *Naturvårdsverket* konstatavo, jog pateiktos informacijos nepakanka, kad būtų galima daryti išvadą, kad konteinerio turinys nėra atliekos.
- 3 2022 m. rugsėjo 29 d. Belgijos valdžios institucijos atliko konteinerio skenavimą Belgijoje. Remiantis nuskenuoto vaizdo duomenimis nustatyta, kad konteineryje,

¹ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo.

be kita ko, buvo dvi transporto priemonės, daug padangų, du varikliai ir kitų daiktų.

- 4 2022 m. spalio 17 d. rašytiniu pranešimu *Naturvårdsverket* informavo UQ, jog nustatyta, kad konteineryje yra atliekos, todėl jis turės būti gražintas į Švediją. UQ buvo paprašyta informuoti, ar jis ketina pats išsivežti konteineryje rastą turinį į Švediją, ar turinį išsivežti ir jį UQ sąskaita tvarkyti turėtų *Naturvårdsverket*.
- 5 UQ atsakė nesutinkantis su *Naturvårdsverket* vertinimu, kad konteinerio turinys yra atliekos. Dėl konteinerio atsiėmimo UQ nurodė nesąs tikras, ar pats galėtų įvykdyti konteinerio atsiėmimo reikalavimus, todėl paprašė, kad jo gražinimu į Švediją pasirūpintų *Naturvårdsverket*.
- 6 UQ taip pat pareikalavo apžiūrėti konteinerį siekiant įvertinti, kuris jo turinys turėtų būti laikomas atliekomis. 2022 m. gruodžio 1 d. Belgijos valdžios institucijos atliko patikrinimą, tai darant buvo iškrauta tik nedidelė turinio dalis. Belgijos valdžios institucijos padarė išvadą, kad dvi transporto priemonės, elektronikos gaminiai ir padangos yra atliekos, kurių dalis yra pavojingos, ir kad buvo vykdomas neteisėtas atliekų vežimas, kaip tai suprantama pagal Atliekų vežimo reglamentą. UQ ir toliau tvirtino, kad daiktai nėra atliekos.
- 7 *Naturvårdsverket* nusprendė, kad konteinerio turinys turėtų būti gražintas į Švediją ir pašalintas per *Naturvårdsverket* nesukeliant pavojaus aplinkai. UQ apskundė šį sprendimą *Nacka tingsrätt, Mark- och miljööverdomstolen* (Nakos apylinkės teisme posėdžiaujantis Žemės ir aplinkos apsaugos teismas). Žemės ir aplinkos apsaugos teismas panaikino sprendimą tiek, kiek jis susijęs su aptariamo konteinerio turinio šalinimu per *Naturvårdsverket*. Teismo sprendimas motyvuojamas tuo, kad dėl šio sprendimo apribota teisė į nuosavybės apsaugą, o toks apribojimas neturi teisinio pagrindo. *Naturvårdsverket* savo ruožtu apskundė šį sprendimą <...> *Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen* (Stokholmo apeliaciniame teisme posėdžiaujantis Žemės ir aplinkos apsaugos apeliacinis teismas). Žemės ir aplinkos apsaugos apeliaciniam teismui tenka nagrinėti klausimą, ar Atliekų vežimo reglamentas suteikia *Naturvårdsverket* teisę panaudoti atsiimtą konteinerio turinį.

Procedūra *Naturvårdsverket*

- 8 2022 m. gruodžio 14 d. *Naturvårdsverket*, be kita ko, nusprendė, kad konteinerio CMCU 4925067 turinys turėtų būti gražintas į Švediją ir pašalintas per *Naturvårdsverket* nesukeliant pavojaus aplinkai, kaip numatyta Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnyje. Sprendime taip pat nurodyta, kad išlaidos, kurias *Naturvårdsverket* patyrė atsiimdama ir šalindama mišrias atliekas, bus išieškotos iš UQ pagal Atliekų vežimo reglamento 25 straipsnį.
- 9 Sprendimas buvo motyvuojamas tuo, kad konteineryje yra atliekų ir pavojingų atliekų. Jame taip pat konstatuota, kad atliekas buvo ketinama vežti į Kamerūną, pažeidžiant Atliekų vežimo reglamento 36 straipsnyje ir Reglamente (EB)

Nr. 1418/2007² įtvirtintą eksporto draudimą, ir kad nebuvo pateiktas joks pranešimas ir gautas joks rašytinis leidimas. Kadangi UQ buvo konteinerio siuntėjas, jis laikomas pranešėju pagal Atliekų vežimo reglamentą. Sprendime taip pat nurodyta, kad UQ buvo suteikta galimybė pačiam atsiimti konteinerio turinį, tačiau jis nusprendė to nedaryti. Be to, jis nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių, kad, atsiėmęs atliekas, galėtų jas pašalinti nesukeldamas pavojaus aplinkai ir sveikatai. Taigi *Naturvårdsverket* padarė išvadą, jog negalima laikyti, kad UQ gali atsiimti ar pašalinti konteineryje esančias atliekas.

- 10 Prieš išveždama konteinerio turinį atgal į Švediją, *Naturvårdsverket* parengė pranešimą pagal Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio [2 dalies] trečią pastraipą ir jame kaip pranešėją ir asmenį, atsakingą už vežimą, nurodė save. Kaip atliekų gavėja buvo nurodyta įgaliota atliekų priėmimo įmonė Švedijoje. Sprendime taip pat buvo nurodyta, kad atliekos bus vežamos panaudoti. Belgijos kompetentinga institucija šį pranešimą patvirtino.
- 11 Konteinerio turinys buvo grąžintas į Švediją, į pranešime nurodytą atliekų priėmimo įmonę, ir ten saugomas *Naturvårdsverket* vardu. Atsiimtas prekes patikrinusi priežiūros institucija (*Länsstyrelsen i Norrbottens län* (Norboteno apskrities administracinė valdyba)) nusprendė, kad tai mišrios atliekos, kurių dalis yra pavojingos atliekos. Priežiūros institucija pritarė Belgijos valdžios institucijai ir *Naturvårdsverket* vertinimui, kad šis atvejis susijęs su neteisėtu atliekų vežimu ir kad atliekos turėtų būti pašalintos nesukeliant pavojaus aplinkai.

Procesas Nakos apylinkės teisme posėdžiaujančiame Žemės ir aplinkos apsaugos teisme

- 12 UQ apskundė *Naturvårdsverket* sprendimą Nakos apylinkės teisme posėdžiaujančiam Žemės ir aplinkos apsaugos teismui. Šis teismas nustatė, jog *Naturvårdsverket* sprendimas gali būti suprantamas tik taip, kad UQ nuosavybė turi būti iš jo paimta ir panaudota. Teismas konstatavo, kad sprendimas tiek, kiek jis susijęs su nuosavybės panaudojimu, yra pagrindinės teisės į nuosavybės apsaugą apribojimas pagal, be kita ko, Europos konvenciją, ir kad reikėjo aiškaus procedūros teisinio pagrindo. Be to, teismas padarė išvadą, kad Atliekų vežimo reglamento nuostatų formuluotė nesuteikia pagrindo *Naturvårdsverket* prieš UQ valią priimti sprendimą panaudoti jo turtą tiek, kiek jis buvo laikomas atliekomis po to, kai buvo grąžintas į Švediją. Teismas nurodė, kad sprendimui dėl atliekų panaudojimo, susijusiam su *Naturvårdsverket* prekių susigrąžinimu į Švediją, reikia aiškaus teisinio pagrindo, o šiuo atveju jo nėra nei Atliekų vežimo reglamente, nei nacionalinėje teisėje. Taigi teismas panaikino *Naturvårdsverket* sprendimą tiek, kiek jis susijęs su konteinerio turinio šalinimu per šią agentūrą.

² 2007 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1418/2007 dėl tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006 III arba IIIA priede išvardytų naudojimui skirtų atliekų eksporto į tam tikras šalis, kurioms netaikomas EBPO sprendimas dėl atliekų tarpvalstybinio vežimo kontrolės.

Procesas Stokholmo apeliaciniame teisme posėdžiaujančiame Žemės ir aplinkos apsaugos apeliaciniame teisme

- 13 *Naturvårdsverket* pateikė apeliacinį skundą dėl Žemės ir aplinkos apsaugos teismo sprendimo Stokholmo apeliaciniame teisme posėdžiaujančiam Žemės ir aplinkos apsaugos apeliaciniam teismui, nes yra įsitikinusi, kad jos sprendimas turėtų būti paliktas galioti. *Naturvårdsverket* taip pat paprašė Žemės ir aplinkos apsaugos apeliacinio teismo kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (toliau – Teisingumo Teismas) su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl tam tikrų Atliekų vežimo reglamento nuostatų išaiškinimo. UQ užgincijo visus *Naturvårdsverket* reikalavimus.
- 14 *Naturvårdsverket* apibendrintai nurodė tokius argumentus. Sunku suprasti, kaip turi veikti tarpvalstybinio atliekų judėjimo sistema ir panaudojamos neteisėtai tarp valstybių vežamos atliekos, jei jas atsiimanti kompetentinga institucija neturi teisės užtikrinti, kad atsiimtose atliekos būtų panaudotos arba pašalintos. *Naturvårdsverket* nuomone, tam yra teisinis pagrindas, įtvirtintas Atliekų vežimo reglamente. Neteisėtai vežamų atliekų atsiėmimas taip pat yra tarpvalstybinis atliekų judėjimas. Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio 2 dalies a, b arba c punktuose numatyta atsiėmimo atveju, remiantis šios dalies trečia pastraipa, būtina parengti naują pranešimą apie grąžinimą į išsiuntimo šalį iš šalies, kurioje vežimas buvo sustabdytas. Remiantis Atliekų vežimo reglamento 4 straipsnio 6 punktu, pranešimas apima atliekų vežimą iš pradinės išsiuntimo vietos, įskaitant tarpinį ir ne tarpinį naudojimą ar šalinimą. Pranešime, be kita ko, turi būti nurodytas siuntėjas, gavėjas, atliekų tvarkymo įmonė ir atliekų tvarkymo procedūra. Taigi, *Naturvårdsverket* nuomone, darytina prielaida, kad tai, kas atsiimta, yra atliekos ir kad atliekos atsiimamos naudoti arba šalinti. *Naturvårdsverket*, kaip kompetentinga institucija, privalo laikytis Sąjungos reglamente nustatytos tvarkos. Nepateikta įrodymų, kad UQ gali pašalinti vežamas atliekas nesukeldamas pavojaus aplinkai ir laikydamasis galiojančių nacionalinių atliekų tvarkymo taisyklių. UQ nurodė, kad už dalį konteinerio turinio jis gavo atlygį, todėl norėjo užbaigti vežimą į Kamerūną. Yra požymių, kad jis ketina reeksportuoti konteinerio turinį. Dėl šios priežasties *Naturvårdsverket*, kaip kompetentinga institucija, priežiūros institucija ir atliekų turėtoja, negali vežtų atliekų grąžinti UQ. Jei Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio 2 dalies a–c punktai turi būti aiškinami ir taikomi taip, kaip nurodė Žemės ir aplinkos apsaugos teismas, tuomet Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio 2 dalies d punktas galėtų suteikti teisinį pagrindą išsiuntimo institucijai panaudoti atliekas išsiuntimo šalyje, jei eksportuotojas negali būti laikomas galinčiu tinkamai sutvarkyti atliekas po jų atsiėmimo. Tokiais atvejais kompetentinga išsiuntimo institucija, šiuo atveju *Naturvårdsverket*, kaip kompetentinga institucija, priežiūros institucija, atliekų turėtoja ir pranešėja apie atliekų vežimą, turi būti atsakinga už tai, kad atliekos būtų sutvarkytos ir panaudotos.
- 15 Apibendrinti UQ argumentai yra tokie. Kaip nurodė *Naturvårdsverket*, remiantis Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio 2 dalies trečia ir penkta pastraipomis,

būtina parengti naują pranešimą pagal 4 straipsnyje nustatytą reikalavimą. Vis dėlto iš 4 straipsnio 6 punkto matyti, kad vežimas gali būti susijęs su tarpiniu naudojimu arba šalinimu, taigi nebūtina, kad atliekos būtų galutinai sutvarkytos. Tiesa, jis paprašė *Naturvårdsverket* organizuoti atliekų grąžinimą, tačiau niekada neprašė šios institucijos organizuoti atliekų naudojimo ar šalinimo. *Naturvårdsverket* pranešime apie grąžintiną krovinį nurodė, kad tai atliks pati, bet jis su tuo nesutinka ir institucija neturi teisės, nepaisydama jo prieštaravimų, perimti nuosavybės teisių į turtą. Nėra teisinio pagrindo fizinio asmens nuosavybės teisę į turtą perduoti *Naturvårdsverket*. Priežastis, dėl kurios jis negalėjo pats organizuoti krovinio grąžinimo, buvo ta, kad *Naturvårdsverket*, akivaizdžiai neturėdama jokie teisinio pagrindo, pareikalavo, kad pats grąžinimas būtų vykdomas kitu būdu nei išsiuntimas į Belgiją. Jis gali pats pašalinti atliekas ir pats išsiųsti jas galutinai sutvarkyti lygiai taip pat, kaip tai padarys *Naturvårdsverket*. Nors šiuo metu turtas priskiriamas prie atliekų, po remonto jis gali būti priskirtas prie turto, kuris nėra atliekos. Byla susijusi su dviem transporto priemonėmis, kurios buvo konteineryje. Abi transporto priemonės turi vertę atviroje rinkoje, atlikta jų abiejų techninė apžiūra, be to, dėl jų sudarytos pirkimo sutartys ir už jas sumokėta. Oras iš padangų buvo išleistas sąmoningai, kad jos neriedėtų konteineryje. Vis dar yra galimybių ir finansinių paskatų ištaisyti pastebėtus nedidelius defektus. Jeigu jis dar kartą galėtų įrodyti, kad atlikta bešeimininkių transporto priemonių techninė apžiūra, sudaryta pirkimo sutartis, pirkimo kaina sumokėta ir nėra jokių kitų didelių pažeidimų, transporto priemonės nebūtų laikomos atliekomis, jei būtų vežamos vienos. Pastabų dėl transporto priemonių yra nedaug, o tai, kad viena iš jų yra pažeista korozijos, nereiškia, kad tai – atliekos. Jei transporto priemonės po remonto darbų neatitiks reikalavimų, kad nebūtų klasifikuojamos kaip atliekos, jos bus panaudotos ir tuomet jis pats galės atiduoti jas į metalo laužą.

Sąjungos teisė

Atliekų vežimo reglamentas

- 16 Atliekų vežimo reglamentas taikomas, be kita ko, atliekų, eksportuojamų iš Bendrijos į trečiąsias šalis arba vežamų tranzitu per Bendriją pakeliui iš trečiųjų šalių ir į trečiąsias šalis, vežimui (žr. 1 straipsnio 2 dalį).
- 17 Kai krovinio kilmės šalis yra valstybė narė, pranešėjas – bet kuris tos valstybės narės jurisdikcijoje esantis fizinis ar juridinis asmuo, kuris ketina vežti atliekas arba ketina užsakyti atliekų vežimą ir kuriam numatyta pareiga pranešti (žr. 2 straipsnio 15 punktą).
- 18 Kompetentinga institucija valstybėse narėse – susijusios valstybės narės įstaiga, paskirta pagal 53 straipsnį (žr. 2 straipsnio 18 punktą).
- 19 Vežimas – tai naudojimui ar šalinimui skirtų atliekų transportavimas, kuris planuojamas ar vykdomas tarp vienos šalies ir kitos arba tarp šalies ir užjūrio šalių bei teritorijų arba kitų tų šalių teritorijų saugomų zonų (žr. 2 straipsnio 34 punktą).

- 20 Neteisėtas vežimas – tai, be kita ko, bet koks atliekų vežimas, atliekamas pagal Atliekų vežimo reglamentą nepranešus visoms susijusioms kompetentingoms institucijoms, neturint susijusių kompetentingų institucijų leidimo pagal šį reglamentą, tokiu būdu, kuris iš esmės nenurodytas pranešime ar judėjimo dokumentuose, arba tokiu būdu, dėl kurio atliekos panaudojamos ar šalinamos pažeidžiant Bendrijos ar tarptautines taisykles (žr. 2 straipsnio 35 punktą).
- 21 Atliekų, skirtų šalinimo ir naudojimo operacijoms, vežimui taikoma procedūra, pagal kurią reikalaujama išankstinio rašytinio pranešimo ir leidimo, kaip nustatyta Atliekų vežimo reglamento II antraštinėje dalyje (žr. 3 straipsnio 1 dalį).
- 22 Kai pateikiamas pranešimas, pranešėjas turi užpildyti pranešimo dokumentą (reglamento IA priedas) ir, jei reikia, judėjimo dokumentą (reglamento IB priedas) (žr. 4 straipsnio 1 punktą). Pranešimas apima atliekų vežimą iš pradinės išsiuntimo vietos, įskaitant tarpinį ir ne tarpinį naudojimą ar šalinimą (žr. 4 straipsnio 6 punktą).
- 23 Atliekų vežimo reglamente nustatytos su atliekų atsiėmimu susijusios pareigos, taikomos tam tikrais konkrečiais atvejais (žr. 4 skyrių). Dėl atsiėmimo, kai vežimas yra neteisėtas, 24 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta, kad, jei už neteisėtą vežimą atsako pranešėjas, išsiuntimo kompetentinga institucija užtikrina, kad šias atliekas
- a) atsiimtų pranešėjas *de facto* arba, jei nebuvo pateikta jokio pranešimo,
 - b) atsiimtų pranešėjas *de jure*, arba, jei tai neįvykdoma,
 - c) atsiimtų išsiuntimo kompetentinga institucija arba jos vardu fizinis ar juridinis asmuo, arba, jei tai neįvykdoma,
 - d) išsiuntimo kompetentinga institucija pati arba fizinis ar juridinis asmuo jos vardu alternatyviu būdu naudotų ar pašalintų paskirties arba išsiuntimo šalyje, arba, jei tai neįvykdoma,
 - e) išsiuntimo kompetentinga institucija pati arba fizinis ar juridinis asmuo jos vardu alternatyviu būdu naudotų arba pašalintų kitoje šalyje, jeigu visos atitinkamos kompetentingos institucijos tam pritaria.
- a, b, c punktuose nurodytais atsiėmimo atvejais pateikiamas naujas pranešimas, jeigu atitinkamos kompetentingos institucijos nesusitaria, kad pakanka pirminės išsiuntimo kompetentingos institucijos tinkamai pagrįsto prašymo (žr. 24 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą). Naują pranešimą pateikia a, b ar c punktuose išvardyti asmenys ar institucija, laikydamiesi šiuose punktuose nurodytos sekos (žr. 24 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą).
- 24 Kalbant apie nesutarimus dėl klasifikavimo, jei išsiuntimo ir paskirties kompetentingos institucijos negali sutarti dėl klasifikavimo, kai reikia nustatyti, ar medžiaga yra atliekos, ar ne, nagrinėjama medžiaga laikoma atliekomis. Tai

nepažeidžia paskirties šalies teisės su atvežta medžiaga elgtis pagal savo šalies įstatymus, ir kai šie įstatymai neprieštarauja Bendrijos ar tarptautinei teisei (žr. 28 straipsnį).

- 25 Valstybės narės nustato sankcijų, taikytinų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, taisykles ir imasi visų priemonių, kurios yra būtinos joms įgyvendinti (žr. 50 straipsnio 1 dalį).

Europos žmogaus teisių konvencija

- 26 Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Europos konvencija) papildomo protokolo 1 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę disponuoti savo nuosavybe. Iš nieko negali būti atimta jo nuosavybė, išskyrus tuos atvejus, kai tai yra būtina dėl visuomenės interesų ir tik įstatymo nustatytais sąlygomis bei vadovaujantis bendraisiais tarptautinės teisės principais. Vis dėlto ankstesnės nuostatos jokių būdu neriboja valstybės teisės taikyti tokius įstatymus, kokie, jos manymu, jai reikalingi, kad ji galėtų kontroliuoti nuosavybės naudojimą atsižvelgdama į bendrąjį interesą arba kad garantuotų mokesčių, kitų rinkliavų ar baudų mokėjimą.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija

- 27 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę valdyti teisėtai įgytą nuosavybę, ja naudotis, disponuoti ir palikti paveldėtojams. Nuosavybė negali būti atimta, išskyrus atvejus, kai tai yra būtina visuomenės poreikiams, ir tik įstatymo nustatytais atvejais bei sąlygomis laiku ir teisingai už ją atlyginant. Nuosavybės naudojimą gali reglamentuoti įstatymai, kiek tai būtina atsižvelgiant į bendruosius interesus.

Švedijos teisinė bazė

- 28 *Naturvårdsverket* yra kompetentinga institucija, kaip tai suprantama Atliekų vežimo reglamento 53 straipsnyje, ir susirašinėtoja, kaip tai suprantama šio reglamento 54 straipsnyje (žr. *Avfallsförordningen [2020:614]* (Potvarkis dėl atliekų 2020:614; toliau – Potvarkis dėl atliekų) 8 skyriaus 2 straipsnį). Pagal *Miljöbalken* (Aplinkos apsaugos kodeksas) *Naturvårdsverket* yra atsakinga už Atliekų vežimo reglamento reikalavimų laikymosi priežiūrą, kiek tai susiję su klausimais, dėl kurių ji yra kompetentinga institucija (žr. *Miljötillynsförordningen [2011:13]* (Potvarkis dėl aplinkos apsaugos priežiūros) 2 skyriaus 24 straipsnį).
- 29 Jei *Naturvårdsverket*, kaip kompetentinga institucija, sužino arba sprendžia klausimą, susijusį su atliekų vežimu, kuriam taikomas Atliekų vežimo reglamentas, ji privalo informuoti atitinkamą apskrities administracinę valdybą ir atitinkamą savivaldybės komitetą, kuris vykdo užduotis sveikatos ir aplinkos apsaugos srityje (žr. Potvarkio dėl atliekų 8 skyriaus 3 straipsnį). Už Atliekų vežimo reglamente reglamentuojamų atliekų vežimo priežiūrą tam tikrose apskrityse atsako ir tam tikros nurodytos apskrities administracinės valdybos.

Vykdydama priežiūros funkciją, apskrities administracinė valdyba turi bendradarbiauti su kitomis atitinkamomis apskrities administracinėmis valdybomis, pakrančių apsaugos tarnyba, policijos tarnyba ir muitine (žr. Potvarkio dėl aplinkos 2 skyriaus 28a straipsnį). Be to, kiekviena savivaldybė per savo komitetus vykdo atliekų tvarkymo priežiūrą savivaldybėje, be kita ko, pagal Aplinkos apsaugos kodekso 15 skyrių (žr. Aplinkos apsaugos kodekso 26 skyriaus 3 straipsnį).

- 30 Priežiūros institucija individualiu atveju turi galimybę priimti sprendimą dėl nurodymų, būtinų Atliekų vežimo reglamentui vykdyti (žr. Aplinkos apsaugos kodekso 26 skyriaus 9 straipsnį, taip pat Potvarkio dėl aplinkos 1 skyriaus 4 straipsnį ir 19 skyriaus 10 straipsnį). Remiantis *travaux préparatoires*, toks nurodymas gali būti susijęs, pavyzdžiui, su eksporto draudimu arba nurodymu pateikti atitinkamą informaciją, kai antai pateikti įrodymus, kurių reikalaujama pagal Atliekų vežimo reglamentą arba kurių reikia vežimo teisėtumui įvertinti.
<...>
- 31 Priežiūros institucija gali nuspręsti saugoti arba pašalinti atliekas, jei tai būtina siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Atliekų vežimo reglamente nustatyto draudimo arba pagal jį priimto įsakymo (žr. Aplinkos apsaugos kodekso 26 skyriaus 13b straipsnį).
- 32 Už neteisėtą atliekų vežimą baudžiama bauda arba laisvės atėmimu iki dvejų metų tam, kas tyčia arba dėl neatsargumo veža atliekas pažeisdamas šioje byloje aktualius Atliekų vežimo reglamento straipsnius (žr. Aplinkos apsaugos kodekso 29 skyriaus 4a straipsnį). Už tam tikrus Atliekų vežimo reglamento pažeidimus gali būti skiriama aplinkosauginė bauda (žr. *Förordning [2012:259] om miljösanktionsavgifter* (Potvarkis 2012:259 dėl aplinkosauginių baudų) 11 skyriaus 1–7 straipsnius).
- 33 Atliekas gali areštuoti policija arba prokurorai *Rättegångsbalken* (Teisminio proceso kodeksas) 27 skyriuje nustatytomis aplinkybėmis. Areštuotos atliekos gali būti paskelbtos konfiskuotinomis po teismo proceso, nebent tai būtų akivaizdžiai nepagrįsta ir turtas buvo nusikaltimo objektas, pavyzdžiui, pagal Aplinkos apsaugos kodekso 29 skyriaus 4a straipsnį (žr. Aplinkos apsaugos kodekso 29 skyriaus 12 straipsnį). Institucija, sauganti atliekas, kurios, kaip galima pagrįstai manyti, gali būti konfiskuotos pagal Aplinkos apsaugos kodekso 29 skyriaus 12 straipsnį ir kurios buvo areštuotos pagal Teisminio proceso kodekso 27 skyrių, gali 1) nedelsdama nurodyti parduoti atliekas, jei yra rizika, kad saugant jos bus sunaikintos, saugojimas susijęs su pernelyg didelėmis išlaidomis arba yra kitų ypatingų priežasčių, ir 2) sunaikinti atliekas, jei jų negalima parduoti arba jei galima daryti prielaidą, kad jos bus panaudotos nusikalstamais tikslais, arba jei jos yra netinkamos parduoti dėl kitų priežasčių (žr. Aplinkos apsaugos kodekso 29 skyriaus 12a straipsnį).

Būtinybė priimti prejudicinį sprendimą

- 34 Nagrinėjamu atveju kyla klausimas, ar kompetentinga išsiuntimo institucija, atlikusi neteisėto atliekų vežimo atsiėmimą pagal Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio 2 dalies c punktą ir pranešimą, kuris pagal šios dalies trečią ir ketvirtą pastraipas turi būti pateikiamas prieš tokį atsiėmimą, turi būti laikoma atliekų turėtoja ir pagal šį reglamentą, nepaisant pirminio siuntėjo prieštaravimo, taip pat gali (turi) panaudoti arba pašalinti atliekas.
- 35 Jei išsiuntimo institucija turi teisę tokiu atveju panaudoti arba pašalinti atliekas, taip pat kyla klausimas, ar tokia teisė suderinama su nuosavybės apsauga, nes 24 straipsnio 2 dalies c punkte aiškiai nenurodyta, kad iš atliekų savininko gali būti atimta teisė į jo nuosavybę po atliekų atsiėmimo.
- 36 Taigi Žemės ir aplinkos apsaugos apeliacinis teismas laikosi nuomonės, kad nėra aišku arba nebuvo išaiškinta, kaip 24 straipsnio 2 dalis turi būti taikoma tokiu atveju kaip šis. Tam, kad galėtų priimti sprendimą šioje byloje, Žemės ir aplinkos apsaugos apeliacinis teismas prašo atsakyti į toliau pateiktus klausimus dėl aiškinimo.

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

- 37 Žemės ir aplinkos apsaugos apeliacinis teismas pateikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
1. Ar pagal Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio 2 dalies c punktą atliekų atsiėmimas apima reikalavimą arba galimybę išsiuntimo institucijai panaudoti ar pašalinti atliekas po jų atsiėmimo, jei dėl grąžinamo krovinio buvo parengtas pranešimas ir judėjimo dokumentas, kuriame nurodyta, kaip atliekos turi būti tvarkomos paskirties šalyje?
 2. Kokiomis aplinkybėmis išsiuntimo institucija gali taikyti 24 straipsnio 2 dalies d punktą, siekdama panaudoti arba pašalinti išsiuntimo šalyje neteisėtai vežtas atliekas? Kaip d punktas yra susijęs su c punktu, pavyzdžiui, ar pagal c ir d punktus gali būti vykdomas atliekų atsiėmimas ir panaudojimas ir (arba) šalinimas kartu, ar taikant vieną iš punktų reikalaujama, kad nebūtų įmanoma atlikti procedūros pagal ankstesnį punktą?
 3. Jei Atliekų vežimo reglamento 24 straipsnio 2 dalis gali būti aiškinama taip, kad atsiėmusi atliekas išsiuntimo institucija turi galutinę teisę jomis disponuoti, net jei pirminis siuntėjas nori jas susigražinti, ar toks aiškinimas yra suderinamas su nuosavybės apsauga pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnį ir Europos konvencijos papildomo protokolo 1 straipsnį?